

Batxillerat. 1r curs. Llengua Castellana i Literatura

SA8: ¿Es fiable toda la información que nos llega?

1. Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats

- Competència específica 1 a desenvolupar

4. Comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, integrant la informació explícita i realitzant les inferències necessàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant la seva qualitat i fiabilitat, per donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i per construir coneixement.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL2, CCL3, CCL5, CP2, STEM4, CD1, CPSAA4, CC3.

- Criteri d'avaluació

4.2. Valorar la forma i el contingut de textos complexos avaluant la seva qualitat, la fiabilitat i idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

- Competència específica 2 a desenvolupar

5. Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, amb especial atenció als gèneres discursius de l'àmbit acadèmic, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL1, CCL3, CCL5, STEM1, CD2, CD3, CPSAA5, CC2.

- Criteris d'avaluació

5.1. Elaborar textos acadèmics coherents, cohesionats i amb el registre adequat sobre temes curriculars o d'interès social i cultural, precedits d'un procés de planificació que atengui la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal i de redacció i revisió d'esborranys de manera individual o entre iguals, o mitjançant altres instruments de consulta.

5.2 Incorporar procediments per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.

- Competència específica 3 a desenvolupar

6. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant la seva fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement per comunicar-la, amb un punt de vista crític i personal al mateix temps que respectuós amb la propietat intel·lectual, especialment en el marc de la realització de treballs de recerca sobre temes del currículum o vinculats a les obres literàries llegides.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, CD1, CD2, CD3, CD4, CPSAA4, CC2.

➤ Criteris d'avaluació

6.1. Elaborar treballs de recerca de manera autònoma, en diferents suports, sobre temes curriculars d'interès cultural que impliquin localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts; calibrar la seva fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura; organitzar-la i integrar-la en esquemes propis; i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.

6.2. Avaluar la veracitat de notícies i informacions, amb especial atenció a les xarxes socials i altres entorns digitals, seguint pautes d'anàlisi, contrast i verificació, fent ús de les eines adequades i mantenint una actitud crítica enfront dels possibles biaixos de la informació.

2. Sabers bàsics

- Producció escrita. Procés d'elaboració: planificació, redacció, revisió i edició en diferents suports. Correcció gramatical i ortogràfica. Propietat lèxica.
- Connectors, marcadors discursius i altres procediments lèxics i semàntics i gramaticals que contribueixen a la cohesió del text.
- Correcció lingüística i revisió ortogràfica, gramatical i tipogràfica dels textos. Ús eficaç de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital.
- Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i la seva relació amb el significat.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu. Els textos acadèmics.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit social. Les xarxes socials i mitjans de comunicació.
- Comprensió lectora: sentit global del text i relació entre les seves parts. La intenció de l'emissor. Detecció dels usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la forma i contingut del text.
- Alfabetització informacional: Cerca autònoma i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència; anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis i transformació en coneixement; comunicació i difusió de la informació reelaborada de manera creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual. Notícies falses i verificació de fets. El pescaclics.
- Formes lingüístiques per a l'expressió de la subjectivitat i de l'objectivitat.

3. Dinàmica d'iniciació

Sense informar l'alumnat de de quin mitjà es tracta, es projectaran en classe notícies extretes d'El Mundo Today, un diari satíric en línia que publica contingut fictici i humorístic. A continuació, es debatrà breument sobre si són reals o no aquests textos periodístics i se'ls revelarà i explicarà la font i la importància de conèixer sempre d'on surt la informació que ens arriba.

Després, es continuaran projectant notícies, però, ara, sense avisar-los, seran extreptes de premsa nacional corrent. Una vegada més, s'analitzarà la veracitat de la informació i es contrastarà amb altres notícies i amb dades oficials.

S'extrauran conclusions de la sessió i s'explicarà en què consistirà i com s'avaluarà la present situació d'aprenentatge.

4. Materials

Fulls, bolígrafs, llibre de text, ordinador i projector a l'aula i rúbriques d'avaluació. Dispositius electrònics dels alumnes per tal que puguin investigar i elaborar el treball final.

5. Descripció i planificació de la tasca o tasques. Tipus i característiques del producte o productes obtinguts

Es demanarà a l'alumnat que reculli, durant dues setmanes, sis notícies i articles d'opinió relacionades amb l'escalfament global i el canvi climàtic (amb una antiguitat de, com a màxim, un any) de diferents mitjans de comunicació (intentant trobar posicions enfrontades o contradictòries) i plataformes (per descomptat, també en les xarxes socials). A partir de tota la informació recollida, els alumnes hauran de redactar, bona part en hores de classe, un treball amb els següents punts:

- Índex.
- Introducció.
- Explicació i resum dels textos (orals o escrits) sobre els quals treballaran (sempre citant a l'autor i al mitjà d'on s'ha extret la informació).
- Recerca sobre els temes tractats. Comprovar la fiabilitat de les dades que s'aporten en els textos i la fonts en les quals s'ha consultat per a tal efecte.
- Conclusions.
- Bibliografia i bibliografia web.

El treball es lliurarà de manera individual en un document de Google a través de Classroom i es corregirà a través d'una rúbrica. Es dedicarà una sessió en compartir en veu alta les conclusions a les quals han arribat.

6. Procediments de retroacció, revisió i supervisió per part del professorat durant la realització de la tasca o tasques

El docent exposarà els continguts corresponents a classe i farà de mediador sempre que sorgeixi un debat. Durant les sessions en les quals els alumnes elaborin els productes, estarà disponible per a guiar i resoldre tota mena de dubtes i per orientar a les persones amb més dificultats.

7. Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

Avaluació del treball de recerca (criteris 4.2, 5.1, 5.2, 6.1 i 6.2).